

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради ЦПО
Дарницького району
від 03.09.2025 № 1

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор Центру позашкільної
освіти Дарницького району
Вікторія БЕКЕЩЕНКО

від 25.08.2025 № 81

ПОЛОЖЕННЯ

про запобігання та протидію насильству та
жорстокому поведженню з дітьми
в Центрі позашкільної освіти Дарницького району

м. Київ
2025

I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Центрі позашкільної освіти Дарницького району (далі - Положення) регулює питання організації захисту дітей від різних форм насильства та жорстокого поводження з ними в закладі освіти.

1.2. Дане Положення розроблено на основі Законів України «Про освіту», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», «Про охорону дитинства», «Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми» від 06.10.2024 № 3792-IX; Постанов Кабінету Міністрів «Про затвердження Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми» від 04.06.2025 № 658, «Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, що здійснюють заходи у сфері запобігання та протидії домашньому насильству і насильству за ознакою статті» від 22.08.2018 № 658, «Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах» від 01.06.2020 № 585, «Про внесення змін до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження» від 28.07.2021 № 775; наказу Міністерства освіти та науки України від 02.10.2018 № 1047 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо виявлення, реагування на випадки домашнього насильства і взаємодії педагогічних працівників із іншими органами та службами»; наказу Міністерства соціальної політики України, Міністерства внутрішніх справ України від 13.02.2019 № 369/180 (зареєстрований в Міністерстві юстиції України 02.04.2019 № 333/33304) «Про затвердження Порядку проведення оцінки ризиків вчинення домашнього насильства».

1.3. Положення спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми, створення у ЦПО Дарницького району середовища, вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поводження з дітьми у ЦПО, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.4. Трудовий колектив ЦПО та інші фахівці, які контактують із дітьми усвідомлюючи свою відповідальність за функціонування системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поводження з дітьми та створення в закладі освіти середовища вільного від насильства та жорстокого поводження з дитиною, зобов'язуються виконувати норми цього Положення.

1.5. Дія Положення поширюється на всіх працівників ЦПО Дарницького району та інших фахівців, які контактують з дітьми.

II. ЗАВДАННЯ ЩОДО УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ У ЦПО

2.1. Запровадити порядок дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.2. Формування у працівників закладу освіти відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.3. Поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поводження з дітьми у будь-якій сфері діяльності.

2.4. Забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поводження з дітьми.

2.5. Взаємодія з іншими суб'єктами, що здійснюють заходи у сфері запобігання всіх видів насильства відповідно до чинного законодавства.

III. ОСНОВНІ ЗАХОДИ ЗАДЛЯ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДІТЬМИ ТА МОЛОДДЮ У ЦПО

3.1. Превентивні заходи:

- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (додаток 1);

- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту – журналу безпеки (додаток 2);

- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей (додаток 3);

- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників закладу освіти з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в закладі освіти, впровадження заходів для їх усунення або мінімізації;

- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників в заклад освіти.

3.2. Заходи з виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;

- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у ЦПО (далі - повідомлення);

3.3. Заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників ЦПО та інших фахівців, які контактують з дітьми;

- організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);

- залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів);

3.4. Заходи з моніторингу та оцінки виконання даного Положення:

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);

- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);

- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню);

3.5. Заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із

контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

3.5.1. Відповідно до ст. 30 Закону України «Про освіту» заклади освіти забезпечують на своїх сайтах відкритий доступ до публічної інформації та документів, а саме:

- правила поведінки здобувачів освіти в закладі освіти;
- план інформування працівників про захист дітей від усіх форм насильства;
- план заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу (цькування) у закладі освіти;
- порядок подання та розгляду заяв та звернень про випадки насильства та булінгу у закладі освіти;
- порядок реагування на доведені випадки булінгу (цькування) в закладі освіти та відповідальність осіб, причетних до нього;
- інформацію про уповноважену особу та службу до яких можна звернутись постраждалій особі.

3.5.2. Здійснення інформування про цілодобові телефони довіри з питань допомоги жертвам насилля в закладі освіти та вдома, Національна гаряча лінія з питань запобігання насильству, Національна дитяча «гаряча лінія» тощо.

IV. МЕХАНІЗМИ УНЕМОЖЛИВЛЕННЯ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ З ДИТИНОЮ У ЦПО

4.1. До обов'язків керівника закладу освіти належить:

- затвердження Положення, забезпечення його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення працівників закладу освіти із ним, здійснення контролю за його виконанням;
- забезпечення проведення заходів щодо ознайомлення колективу з Положенням до початку їхньої роботи з дітьми, але у термін, який не перевищує п'яти робочих днів з моменту початку роботи закладу;

- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час освітньої діяльності у ЦПО. Вживати заходів, необхідних для усунення або мінімізації таких ризиків;

- розгляд усних та письмових повідомлень про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною протягом однієї доби з дня його надходження, забезпечення функціонування механізму доступного та безпечного подання таких повідомлень;

- негайне сповіщення уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;

- невідкладне сповіщення протягом однієї доби батьків або інших законних представників дитини, окрім випадків коли вони є кривдниками дитини про виявлений випадок насильства (або про підозру на випадок) та жорстокого поводження з дітьми;

- сприяння проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;

- забезпечення проведення навчальних заходів для батьків або інших законних представників дитини, працівників ЦПО щодо запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;

- організація інформаційних сесій для дітей з поясненням їхніх прав, способів захисту, доведенням алгоритму дій у разі насильства та жорстокого поводження з ними, контактів для звернення по допомогу;

- взаємодія із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;

- здійснення регулярних перевірок (самоперевірок) з виявленням проблемних питань, збором інформації для зворотнього зв'язку, аналізом інцидентів.

4.2. Працівники закладу у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

- вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- надати в разі необхідності домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;
- повідомити керівнику ЦПО та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та батькам дитини, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.

4.3. У разі потреби директор ЦПО може визначати відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка:

- реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду.
- здійснює інформування здобувачів освіти та їх батьків або законних представників дитини, а також працівників закладу освіти про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми із наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;
- забезпечує функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), з можливістю залишитись анонімним для особи, яка залишає повідомлення.
- розміщує довідкову та роз'яснювальну інформацію на стендах, розповсюджує серед працівників, дітей, їх батьків або інших законних представників дитини буклети, листівки з проблематики насильства або жорстокого поводження з дітьми;
- надсилає відповідну інформацію через батьківські, учнівські групи в месенджерах, розміщує її на сайті та на сторінках у соціальних мережах.

4.4. Практичний психолог зобов'язаний:

- інформувати про випадок насильства або жорстокого поводження з дитиною, або про підозру на це директора ЦПО, працівників з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- залучати для інформування дітей, батьків або інших законних представників дітей, фахівців, зокрема представників органів місцевого самоврядування, служб у справах дітей, представники громадських об'єднань тощо;
- забезпечувати виконання заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дітьми, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, вести паралельний облік випадків насильства та жорстокого поводження з дітьми у закладі освіти та оформлення документації, згідно цього Положення.

V. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

5.1. Ознайомлення працівників ЦПО Дарницького району та інших фахівців, які контактують з дітьми із Положенням відбувається до початку їх роботи з дітьми.

5.2. Положення затверджується наказом керівника закладу і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

ТИПОВА ФОРМА
первинного повідомлення про підозру
на випадок насильства щодо дитини

(найменування закладу освіти)

Дата події або виявлення: _____ 20__ р.

1. Інформація про дитину:

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові (за наявності): _____

Вік дитини: _____

Соціальний статус (за потреби):

- ☐ дитина з інвалідністю;
- ☐ дитина-сирота;
- ☐ дитина, позбавлена батьківського піклування;
- ☐ інше: _____.

2. Інформація про особу, яка повідомляє:

Прізвище _____

Ім'я _____

По батькові (за наявності): _____

Найменування посади: _____

Контактний номер телефону: _____

Опис ситуації: _____

(зазначити максимально докладно, що сталося, коли, де, хто був присутній)

3. Інформація про ознаки насильства/поведінку дитини:

- ☐ тілесні ушкодження;
- ☐ страх, уникання контакту;
- ☐ розповіді про образи/тиск;
- ☐ інше: _____

4. Інформація про вжиті заходи (на момент заповнення):

- ☐ поінформовано відповідальну особу закладу;
- ☐ поінформовано батьків/інших законних представників;
- ☐ поінформовано службу у справах дітей;
- ☐ поінформовано уповноважений підрозділ органів Національної поліції;
- ☐ інше: _____.

(підпис особи, яка заповнює
первинне повідомлення)

(дата)

ТИПОВА ФОРМА
Реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки)

Порядко вий номер	Інформація про спосіб отримання повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини (звернення(повідомлення) усне/письмове)	Прізвище, ім'я дитини	Тип ситуації*	Заходи реагування	Результат **	Підпис відповідальної особи

* Зазначається факт про фізичне/психологічне насильство/булінг/спробу втечі/інше.

** Зазначається, чи поінформовано органи, надано допомогу, припинено контакт тощо.

ТИПОВА АНКЕТА
анонімного опитування для дітей*

1. Чи почувався (почувалася) ти в безпеці під час перебування у закладі?
☐ Так, завжди;
☐ Іноколи;
☐ Ні.
2. Як до тебе ставилися дорослі?
☐ З повагою;
☐ Байдуже;
☐ Іноді грубо або несправедливо.
3. Чи були випадки, коли хтось із працівників ЦПО, інших залучених фахівців або дітей тебе лякав, ображав або погрожував?
☐ Так;
☐ Ні.
4. Чи знаєш ти, до кого можна звернутися за допомогою?
☐ Так;
☐ Ні.
5. Щоб ти хотів (хотіла) покращити для того, щоб було безпечніше?

*анкета заповнюється з дітьми у доступному форматі.